

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О. Б. Жильцов
« 27 » 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКА РИСУНКУ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

Київ – 2018

Розробники: Крюкова Ганна Олексіївна, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка; Крюк Олександр Олексійович, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Крюкова Ганна Олексіївна, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка; Крюк Олександр Олексійович, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» О.В.Школьна

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2018 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисциплін	Нормативна			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/годин	7/210			
Курс	5		5	
Семестр	9	10	9	10
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1	1
Обсяг кредитів	3	4	3	4
Обсяг годин, в тому числі:	90	120	90	120
Аудиторні	60	34	12	16
Модульний контроль	6	8	-	-
Семестровий контроль	-	30	-	30
Самостійна робота	24	48	78	74
Форма семестрового контролю	залік	екзамен	залік	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності в зображенні постаті людини.

Завдання курсу:

- поглибити базові знання з дисципліни «Практика живопису»;
- удосконалити практичні навички з рисунку, вміння виявляти психологічний стан, характер, настій натури, поєднуючи форму і зміст, використовуючи контраст і нюанс, затемнення і висвітлення форми;
- розвинути образотворче мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; знання і розуміння предметної області і розуміння професії; здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей; здатність бути критичним та самокритичним
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності; здатність взаємодіяти з іншими людьми у конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань; відповідально

		ставитися до завдань і обов'язків
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі
	ЗК 5	Науково-дослідницька: здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 6	Самоосвітня: Здатність навчатися та самонавчатися; здатність працювати автономно
	ЗК 7	Універсальна: здатність до планування та розподілу часу; здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; здатність застосовувати знання на практиці; здатність приймати обґрунтовані рішення; можливість взяти на себе ініціативу та змінювати дух підприємництва й допитливості; здатність оцінювати і підтримувати якість роботи; здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей; здатність до організації й виконання оригінальних творчих проектів у складі групи; здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; здатність до самостійної розробки та реалізації авторських проектів у галузі художньої діяльності.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самостійної науково-дослідницької, організаційної діяльності у галузі: станкового живопису, вільної та друкованої графіки, рекламного та виставкового дизайну, художньої кераміки та скла.
	ФК 7	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. Результати навчання за дисципліною

Знання: різноманітних прийомів, методів роботи над практичними завданнями з використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички і вміння: здатність вірно робити конструктивно-просторовий та анатомічний аналіз фігури та виразно моделювати форму; вміння виявляти характер, конструкцію та взаємозв'язок основних мас на основі постановки; здатність виконувати з натури, по пам'яті та за уявою твори у графічній техніці; здатність використовувати у практичній діяльності

досвід світового та вітчизняного візуального мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників;

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, навчатися й працювати
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 5	Здатність вести мистецьку діяльність, знання особливостей художньої мови.
ПРН 6	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння вести як індивідуальну, так і брати участь у колективній експозиційній, галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти
ПРН 12	Уміння працювати з об'ємною, правдоподібною та суперечливою інформацією, критично оцінювати інформацію, використовувати власний досвід, відомості з суміжних галузей
ПРН 15	Володіння навичками вести професійну діяльність, прийомами професійного спілкування, нести соціальну відповідальність за результати своєї професійної праці
ПРН 16	Уміння рахуватися з соціальними нормами та правами інших людей, прагнути до повсякчасного та максимального розгортання життєвого потенціалу власної особистості
ПРН 17	Уміння особистості взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки, здатність до кооперації, достатній рівень комфортності для того, щоб не йти врозріз з вимогами суспільства

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Оголена постать в складному русі.							
Тема 1. Оголена постать одягнена в світлу драперію	10			10			
Тема 2. Оголена постать в складному русі	16			16			
Тема 3. Начерк оголеної постаті, що лежить в складному розвороті та ракурсі(м`який матеріал)	6			6			
Тема 4. Оголена постать, що лежить на тлі драперій в складному розвороті та ракурсі	16			16			
Тема 5. Оголена постать в інтер`єрі	12			12			
Тема 6. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв	24						24
<i>Модульний контроль</i>	6						
Разом	90			60			24
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
<i>Усього</i>	90			60			24
Змістовий модуль II. Оголена постать в інтер`єрі з відображенням у дзеркалі.							
Тема 1. Начерк оголеної постаті в складному розвороті (м`який матеріал)	10			10			
Тема 2. Оголена постать в інтер`єрі з відображенням у дзеркалі.	24			24			
Тема 3. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв	48						48
<i>Модульний контроль</i>	8						
Разом	90			34			48
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	30						
<i>Усього</i>	120			34			48

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Оголена постать в складному русі.							
Тема 1. Оголена постать одягнена в світлу	14						14

драперію						
Тема 2. Оголена постать в складному русі	16					16
Тема 3. Начерк оголеної постаті, що лежить в складному розвороті та ракурсі(м'який матеріал)	16					16
Тема 4. Оголена постать, що лежить на тлі драперій в складному розвороті та ракурсі	12		12			
Тема 5. Оголена постать в інтер'єрі	16					16
Тема 6. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв	16					16
Модульний контроль						
Разом	90		12			78
Підготовка та проходження контрольних заходів						
Усього	90		12			78
Змістовий модуль II. Оголена постать в інтер'єрі з відображенням у дзеркалі.						
Тема 1. Начерк оголеної постаті в складному розвороті (м'який матеріал)	30					30
Тема 2. Оголена постать в інтер'єрі з відображенням у дзеркалі.	16		16			
Тема 3. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв	44					44
Модульний контроль						
Разом	90		16			74
Підготовка та проходження контрольних заходів						
Усього	120		16			74

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Оголена постать в складному русі.

Тема 1. Оголена постать одягнена в світлу драперію (10 год.)

Тональний рисунок. Формат – А2. Графічні матеріали.

Постановка: оголена постать, що сидить на подіумі, одягнена в світлу об'ємну драперію з підсиленням світло-тіньових співвідношень за допомогою штучного освітлення.

Мета: навчити бачити одяг як зовнішню оболонку, яка залежить від форми, що знаходиться під нею. Навчити відбирати з багатьох складок найбільш характерні, головні і вже потім переходити до мілких, другорядних. Закріпити вміння передавати матеріальність тканин графічними засобами. Розвинути вміння глибше і впевненіше відчувати форму, пластичну та анатомічну побудову людини, розуміти пропорційну та об'ємну цілісність.

Завдання: закомпонувати рисунок за канонами композиції, зробити конструктивно-просторовий та анатомічний аналіз фігури з світлотіньовою обробкою, уважно проробити складки драперії, витримати роботу в тоні.

1 етап роботи: композиція постаті в заданому форматі, зробити легкий лінійний анатомічний рисунок сидячої натури.

2 етап роботи: зображення постаті за правилами конструктивної побудови, уточнення пропорцій, намітити ти основні складки драперії та почати деталізацію.

3 етап роботи: робота над тоновими співвідношеннями тіла до драперії, драперії на світлих місцях та в тінях та рефлексах.

4 етап роботи: етап узагальнення, використання прийому «від конкретного до загального».

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5,6,8]

Тема 2. Оголена постать в складному русі (16 год.)

Конструктивний рисунок. Формат – А2. Графічні матеріали

Постановка: оголена постать в складному русі з опорою на одну ногу.

Мета: навчити передавати конструктивно-пластичні зв'язки та анатомічний аналіз постаті в складному русі, розвинути вміння «цілісно» бачити натуру, відділяючи головне від другорядного.

Завдання: закомпонувати натуру за канонами композиції, зробити конструктивно-просторовий та анатомічний аналіз з тональним вирішенням, передати характерний рух натури; закріпити вміння вести постановку поетапно – від загального до конкретного, від конкретного до загального, з наступним синтезом того і іншого.

1 етап роботи: композиція рисунка, розміщення постаті в заданому форматі.

2 етап роботи: зображення постаті за правилами конструктивної побудови, передача складного руху, взаємозв'язок загальних форм фігури – тулуба з плечовим поясом і таза.

3 етап роботи: уточнення пропорцій, передача індивідуальних особливостей натурника, тональна проробка форми.

4 етап роботи: етап узагальнення, використання прийому «від конкретного до загального» .

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова[1,2,3,4,5,6,7,8,11]

Тема 3. Начерк оголеної постаті, що лежить в складному розвороті та ракурсі (6 год.)

Формат – А2. М'які матеріали.

Постановка: подіум під нахилом, на ньому лежить оголена постать в складному розвороті.

Мета: навчити передавати характерні особливості постаті що лежить в складному розвороті; конструктивно та тонально розбирати натуру в ракурсі; розвинути вміння «цілісно» бачити натуру, відділяючи головне від другорядного використовуючи м'які матеріали.

Завдання: закомпонувати натуру за канонами композиції, зробити конструктивно-просторовий та анатомічний аналіз з тональним вирішенням,

передати рух та ракурс постаті; зберегти в рисунку гостроту, виразність та динаміку руху живої натури.

1 етап роботи: композиція рисунка, розміщення постаті в заданому форматі.

2 етап роботи: впевнена побудова, уточнення пропорцій, тональна проробка форми.

3 етап роботи: етап узагальнення, використання прийому «від конкретного до загального».

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11]

Тема 4. Оголена постать, що лежить на тлі драперій в складному розвороті та ракурсі (16 год.)

М'який матеріал. Формат – А2. М'які матеріали.

Постановка: подіум під нахилом, на ньому лежить оголена постать в складному розвороті.

Мета: збагатити досвід молодого художника та підготувати його до більш складних завдань на наступних курсах, навчити передавати характерні особливості постаті що лежить в складному розвороті; розвинути вміння «цілісно» бачити натуру та підпорядковувати дедалі великій формі; звернути увагу на те, що ракурс – це не механічне зменшення, а закономірне скорочення форми при збереженні загального об'єму, який студентам необхідно правдиво відтворити.

Завдання: закомпонувати натуру в форматі, зробити конструктивно-просторовий та анатомічний аналіз з тональним вирішенням, прослідкувати та витримати пропорції та перспективні скорочення частин тіла відносно переднього плану.

1 етап роботи: композиція рисунка, розміщення постаті в заданому форматі.

2 етап роботи: уточнення пропорцій, передача руху натури та перспективного скорочення в залежності від обраного ракурсу. Варто пам'ятати, що як інші частини тіла, голова в ракурсі не стає меншою, хоча допоміжні лінії побудови очей, носу та роту можуть зближуватись в залежності від нахилу голови.

3 етап роботи: моделювання форми враховуючи світло-тіньові співвідношення.

4 етап роботи: етап узагальнення, використання прийому «від конкретного до загального»

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,7,8]

Тема 5. Оголена постать в інтер'єрі (16 год.)

Конструктивний рисунок. Формат – А2. Освітлення штучне.

Постановка: оголена натура з опорою на одну ногу на тлі темних та світлих драперій з капітеллю.

Мета: оволодіти знаннями конструктивно-структурного зображення постаті в інтер'єрі, розвинути вміння відділяти головне від другорядного.

Завдання: гармонійно розташувати зображення у форматі; переконливо поставити постать на поверхню подіума; встановити пропорції; вирішити рисунок об'ємно; враховуючи характер інтер'єру, який слугує фоном в даній постановці, необхідно прослідкувати силует натури; за допомогою лінії підкреслити найбільш виразні ділянки форми; за допомогою тону передати матеріальність та просторову глибину.

1 етап роботи: композиція рисунка, розміщення постаті в заданому форматі враховуючи інтер'єр.

2 етап роботи: зображення постаті за правилами конструктивної побудови, взаємозв'язок загальних форм фігури – тулуба з плечовим поясом і таза. Вести роботу за принципом «від загального до конкретного», підкреслюючи характеристику головних мас.

3 етап роботи: тональна проробка форми. Відтворення світлотіньових співвідношень – власні, падаючі тіні та рефлекси.

4 етап роботи: етап узагальнення малюнка.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5,6,7,8,10,11]

Змістовний модуль II. Оголена постать в інтер'єрі з відображенням у дзеркалі.

Тема 1. Начерк оголеної постаті в складному розвороті (10 год.)

Формат – А2. М'які матеріали.

Постановка: на подіумі стаїть оголена постать в складному розвороті.

Мета: навчити передавати характерні особливості постаті що стоїть в складному розвороті; конструктивно та тонально розбирати натуру в ракурсі; розвинути вміння «цілісно» бачити натуру, відділяючи головне від другорядного використовуючи м'які матеріали.

Завдання: закомпонувати натуру за канонами композиції, зробити конструктивно-просторовий та анатомічний аналіз з тональним вирішенням, передати рух та ракурс постаті; зберегти в рисунку гостроту, виразність та динаміку руху живої натури.

1 етап роботи: композиція рисунка, розміщення постаті в заданому форматі.

2 етап роботи: впевнена побудова, уточнення пропорцій, тональна проробка форми; перехід від узагальнення до деталізації, від великих до малих частин. Звернути увагу на рефлекси.

3 етап роботи: етап узагальнення, використання прийому «від конкретного до загального»

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5,6,7,8,9,11]

Тема 2. Оголена постать в інтер'єрі з відображенням у дзеркалі. (24 год.)

Конструктивний рисунок. Формат – А2. Графічні матеріали.

Постановка: Оголена постать натури, що відображається у дзеркалі.

Мета: розвивати вміння глибше і впевненіше відчувати форму, пластичну та анатомічну побудову людини в інтер'єрі, удосконалити вміння передавати пропорційну та об'ємну цілісність, плановість в рисунку.

Завдання: композиційно розташувати натуру у заданому форматі враховуючи інтер'єр та відображення у дзеркалі; встановити пропорції та вирішити рисунок об'ємно; знайти взаємозв'язок діагоналей, вертикалей та горизонталей даної постановки; розібрати світло-тіньові співвідношення та плановість в малюнку.

1 етап роботи: композиція рисунка, розміщення постаті в заданому форматі.

2 етап роботи: конструктивна побудова, передача пропорцій постаті та її відображення в дзеркалі.

3 етап роботи: впевнена побудова, уточнення пропорцій та тональна проробка форми; передача схожості; дотримання плановості в рисунку.

4 етап роботи: Нюанси пластики тіла. Відтворення світлотіньових співвідношень – власні, падаючі тіні та рефлекси.

5 етап роботи: етап узагальнення, прийом «широкого бачення».

Література: основна [1,2,5]

додаткова [4,5,6,7,8,9,10,11]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль І		Модуль ІІ	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	30	30	17	17
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	30	300	17	170
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи (оцінюється як творча)	30	1	30	2	60
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	385	-	272
Максимальна кількість балів:		385		272	
Розрахунок коефіцієнта:		385:100=3,85		272:60=4,53	
Екзамен:		-		40	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Модуль 1

Тема 6. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв (формат 60*80, графічні матеріали, кількість: 1 шт.)

Копіювання робіт майстрів - є одним з важливих моментів в процесі удосконалення навичок студентів образотворчому мистецтву. У закінченому творі майстра студентам простіше побачити характер, ознайомитися з технікою художника та засобами якими він користується для передачі об'єму. Все це невід'ємні частини школи малюнка і живопису. Корисним буде під час виконання копії, спробувати в техніці майстра виконати власні графічні пошуки.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5,8]

Модуль 2

Тема 6. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв (формат 60*80, графічні матеріали, кількість: 2 шт.)

Студенти продовжують удосконалювати власну графічну техніку, виконуючи копії з фондів. Такий метод пізнання, відмінно виправдовує себе саме тоді, коли студент вже вміє досить непогано рисувати. В такому випадку, копії з хороших класичних зразків розвивають художній смак, розкривають тонкощі роботи художника.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5,8]

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. Композиція та рисунок копії;
2. Передача пропорцій, співвідношення цілого і деталей;
3. Передача об'єму;
4. Повнота обсягу виконання;
5. Якість виконання.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді перегляду. На перегляді кожна тема практичних занять та самостійної роботи розглядається (оцінюється) окремо відповідно критеріям оцінювання МК (перегляд) та вираховується середньоарифметичний бал. Роботи, що не відповідають темам не розглядаються.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення подано у таблиці.

Критерії оцінювання модульного контролю

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	Відповідність завданню (розмір, матеріал)	5
2	Композиційне рішення	5
3	Передача пропорцій, конструктивна побудова	5

4	Передача об'єму, колірне та тонове рішення	5
5	Завершеність роботи	5
	Всього	25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Навчальним планом семестровий контроль з навчальної дисципліни «Практика рисунку» передбачено у формі підсумкового модульного контролю (заліку) у 9 семестрі, який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

У 10 семестрі семестровий контроль з дисципліни «Практика рисунку» проводиться у вигляді виконання практичного завдання на задану тему. Тематика, вимоги та критерії оцінювання семестрового контролю визначаються і затверджуються окремою програмою екзамену.

Критерії оцінювання семестрового контролю

Критерії оцінювання екзамену	Максимальна кількість балів
Студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню; зображення гармонійно закомпоноване, конструктивно побудоване і тонально вирішене. Екзаменаційна робота виконана з дотриманням усіх техніко-технологічних правил виконання роботи. Студент досконало володіє розумінням основ композиції, правил конструктивної будови, демонструвати світло-тонове вирішення, охайне та якісне завершення. <u>Техніко-технологічні типові помилки</u> Помилки відсутні	36-40
Студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні помилки, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню, але робота не достатньо гармонійно закомпонована, студент припускається несуттєвих техніко-технологічних неточностей, але в цілому робота виконана охайно і на досить якісному рівні. У екзаменаційній роботі практично відсутні помилки. 1. робота не достатньо гармонійно закомпонована.	31-35
Студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає помилки, виконує рисунок постановки, що не повністю відповідає поставленому завданню, робота має недоліки у конструктивній побудові, студент допускає певні техніко-технологічні неточності, має дрібні несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення. У цілому робота виглядає охайно і досить якісно. <u>Техніко-технологічні типові помилки</u> 1. недоліки у конструктивній побудові; 2. певні техніко-технологічні неточності; 3. несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення.	26-30
Студент володіє більшою частиною навчального матеріалу, має достатній рівень розвитку умінь та навичок, але не завжди може вдало застосувати їх для відображення постановки, виконує рисунок з похибками у конструктивній побудові та світло-тональному вирішенні просторового оточення; допускає певні техніко-технологічні помилки;	«D» 21-25

<p>рисунок виглядає не досить охайно. У роботі можуть бути наявні помилки, що веде до невідповідності враження від роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. невірна конструктивна побудова; 2. похибки у світло-тональному вирішенні; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. недосить охайний вигляд. 	
<p>Студент володіє меншою частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що перешкоджає відобразити задум належним чином, виконує рисунок з суттєвими композиційними, конструктивними чи світло-тоновими похибками, допускає техніко-технологічні помилки, що відображаються на якості і зовнішньому вигляді роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. суттєві композиційні похибки; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі. 	16-20
<p>Студент володіє незначною частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що не дозволяє виконати завдання, виконує рисунок з грубими формальними чи конструктивними чи світло-тоновими похибками, що принципово спотворюють форму, робота не завершена і створює погане враження, або ж фактично відсутня.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. відсутня композиція; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі. 	0-15

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Семестровий контроль навчальної діяльності студента з дисципліни «Практика рисунку» проводиться у вигляді обов'язкового перегляду творчих практичних аудиторних та самостійних робіт, виконаних студентом у процесі навчальної діяльності протягом семестру.

При проведенні іспиту студентом виконується практичне завдання на задану тему.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Практика рисунку	
9 семестр	
разом 90 год., з них: практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 24 год., модульний контроль – 6 год.	
Змістовий модуль 1.	
Практичні заняття	Самостійна робота
1. Оголена постать одягнена в світлу драперію . 55 б.	1. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв (розмір 60*80см, полотно, графічні матеріали.) 30 б.
2. Оголена постать в складному русі 88 б.	
3. Начерк оголеної постаті, що лежить в складному розвороті та ракурсі(м'який матеріал) 33 б.	
4. Оголена постать, що лежить на тлі драперій в складному розвороті та ракурсі 88 б.	
5. Оголена постать в інтер'єрі 66 б.	
Разом – 330 б.	Разом – 30 б.
МК (перегляд) – 25 б.	
Разом – 385 б.	
Коефіцієнт визначення успішності – 3,85	
10 семестр	
разом 120 год., з них: практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 48 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.	
Змістовий модуль 2.	
Практичні заняття	Самостійна робота
1. Начерк оголеної постаті в складному розвороті (м'який матеріал) 55 б.	1. Копія академічного рисунку з фондів Національної академії мистецтв (розмір 60*80см, полотно, графічні матеріали. Кількість 2 шт.) 60 б.
2. Оголена постать в інтер'єрі з відображенням у дзеркалі. 132 б.	
Разом – 187 б.	Разом – 60 б.
МК (перегляд) – 25 б.	
Разом – 272 б.	
Коефіцієнт визначення успішності – 4,53	
Екзамен – 40 балів	

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Барчаи Е. Анатомия для художников. Пособие / Е. Барчаи - 2001.- 344 с. (Наявний в електронному репозиторії Університету за посиланням: <http://elib.kubg.edu.ua/1063/>)
2. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка: учебник для студ. высш. уч. завед. / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2008. - 478 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету за посиланням: <http://elib.kubg.edu.ua/2659/>)
3. Ломоносова М.Т. Графика и живопись. Учеб. Пособие / М.Т. Ломоносова. – М., ООО «Издательство Астрель» ООО «Издательство АСТ.» 2003. – 202, [6]с. ил. . (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х примірниках).
4. Лумис Э.Обнаженная натура. Руководство по рисованию / Эндрю Лумис ; [пер.с англ. А. Куняева]. – М. : Эксмо, 2012. – 208 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 5-ти примірниках).
5. Фрэнкс Д. Рисунок карандашом / Джин Фрэнкс; пер. с англ. Е. Ильиной. – М.: АСТ: Астель, 2007. – 63 [1] с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/1137/>)
6. Чиварди Д. Рисунок. Художественный образ в анатомическом рисовани / Д. Чиварди. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 168 с., илл. (Серия «Классическая библиотека художника») (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/3259/>)
7. Шерезов Е. В. Основы композиции; Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование и труд» / Е.В. Шерезов. – М.: Просвещение, 1979. – 303с., ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
8. Ятченко Ю. М. Мистецтво рисунка / Ю. М. Ятченко. – К: НАУ,2005. – 60с. (Наявний в бібліотеці Університету в 12-ти примірниках).

Додаткова:

1. Барщ А. наброски и зарисовки. / А.Барщ - М. : Искусство, 1970. -164 с.
2. Гордон Л. Рисунок. Техника рисования головы человека. / Л.Гордон - М. : Эксмо-Пресс, 2000 – 120с.
3. Гордон Л. Рисунок. Техника рисования фигуры человека. / Л.Гордон - М. : Эксмо-Пресс, 2000 – 144с.
4. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: Учебное пособие.- 4-е изд. «Стереотип»./ Ю.М.Кирцер – М.: Высшая школа: Издательский центр «Академия», 2001. – 27с.

5. Молева Н.М. Выдающиеся русские художники-педагоги./ Н.М.Молева-М., Высшая школа, 1991.-344с.
6. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопись / М. Т. Попов – К. : ТОВ «Європа Прінт», 2008. – 134с.
7. Ратнічин В.М. Перспектива. – 2ге вид./ В.М. Ратнічін. - К.: Вища школа,1977. -90с.
8. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. Учебник для студентов худож.-граф. фак. пединститутов – 3-е изд. дополн. / Н.Н.Ростовцев – М . : Просвещение, 1995.- 239с.
9. Ростовцев Н.Н. Очерки по истории методов преподавания рисунка./ Н.Н.Ростовцев, – М.: Просвещение,-1983.-240с.
10. Ростовцев Н.Н. Рисование головы человека. Учебное пособие – / Н.Н.Ростовцев - М.,Изобразительное и-во, 1989.- 304с.